

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Zespół Placówek Oświatowych w Kadłubie 2023

Wstęp

- I. Definicje związane z doradztwem zawodowym:
- II Podstawy prawne regulujące doradztwo zawodowe w szkole
- III Założenia ogólne
- IV Podmioty realizacji zadań Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa zawodowego
- V Grupy przedszkolne
- VI Klasy I-III
- VII Klasy IV-V
- VIII Klasa VII
- IX Harmonogram działań
- IX Ewaluacja

Wstęp

W obecnych czasach świat w jakim dorastają młodzi ludzie zmienia się i przekształca niezwykle szybko. Duża dynamika zmian oraz natłok informacji wymaga od młodych ludzi podjęcia długofalowych planów oraz precyzyjnego projektowania własnej przyszłości. Uczniowie tworząc projekt własnej przyszłości i planów nauki, a później kariery zawodowej mają trudne zadanie, ponieważ muszą być świadomi ciągłych zmian i niejednokrotnie muszą te plany korygować i zmieniać. Dlatego bardzo ważne jest aby uczeń kończący pierwszy etap nauki w szkole podstawowej był wyposażony w wiadomości i umiejętności pomocne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru dalszej ścieżki edukacji, a w przyszłości satysfakcjonującej i ciekawej pracy zgodnej z własnymi umiejętnościami, kompetencjami i zainteresowaniami.

Podstawą doradztwa zawodowego na tym etapie edukacji powinno być nastawienie młodego człowieka na poznanie siebie, własnych zasobów i ograniczeń, możliwości oraz predyspozycji zawodowych aby mógł dokonać trafnego wyboru.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego ma przyczynić się do przygotowania uczniów i ich rodziców do podjęcia świadomej decyzji dotyczącej dalszej drogi kształcenia oraz w przyszłości świadomego wyboru odpowiedniej pracy zawodowej.

I. Definicje związane z doradztwem zawodowym:

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę lub placówkę

Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Preorientacja zawodowa – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżenie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I-IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII-VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

II. Podstawy prawne regulujące doradztwo zawodowe w szkole

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. - Prawo oświatowe (art. 47 ust. 1 pkt 4)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591 oraz z 2018 r. poz. 1647)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019r., poz. 325)

III. Założenia ogólne

Głównym celem preorientacji, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego jest wspieranie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych, który będzie realizowany poprzez :

- wdrażanie uczniów do samopoznania oraz kształtowanie wiedzy na temat własnych zasobów i ograniczeń,
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i analizowania własnych zasobów oraz ograniczeń pod kątem planów i aspiracji zawodowych,
- zachęcanie uczniów do poznania różnych grup zawodowych,
- kształtowanie wiedzy o rynku pracy oraz umiejętności krytycznej analizy procesów w nim zachodzących,
- rozwijanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej uwzględniającej

- edukację przez całe życie,
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania i analizowania informacji dotyczących zawodów oraz rynku pracy,
 - rozwijanie świadomości dotyczącej znaczenia pracy w życiu człowieka,
 - kształtowanie wiedzy dotyczącej pełnienia ról na rynku pracy – pracownika, współpracownika, pracodawcy,
 - rozwijanie kompetencji miękkich związanych z planowaniem, pracą zespołową, zarządzaniem zadaniami w czasie oraz ustalaniem priorytetów,
 - rozwijanie umiejętności identyfikacji osób i instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz świadomości w jakich sytuacjach zwrócić się o poradę i wsparcie.

IV. Podmioty realizacji zadań Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa zawodowego

- Dyrektor szkoły
- Koordynator Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego
- Doradca zawodowy
- Wychowawcy
- Nauczyciele przedmiotu i kół zainteresowań
- Nauczyciel bibliotekarz
- Wychowawcy świetlicy
- Pedagodzy szkolni i specjaliści

Zadania dyrektora szkoły:

- Organizacja działań dotyczących doradztwa zawodowego
- Tworzenie arkusza organizacji pracy szkoły z uwzględnieniem doradztwa zawodowego, oferty zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań,
- Stwarzanie wszystkim nauczycielom możliwości doskonalenia zawodowego oraz pogłębiania swojej wiedzy i umiejętności w zakresie doradztwa zawodowego
- Podejmowanie działań mających na celu modyfikację i dostosowywanie dokumentów szkolnych pod kątem doradztwa zawodowego
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym oraz instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach skierowanych do uczniów z zakresu doradztwa zawodowego
- Współpraca z koordynatorem i podmiotami realizującymi Wewnętrzzszkolny System Doradztwa Zawodowego
- Organizacja wspomagania realizacji działań związanych z preorientacją, orientacją i doradztwem zawodowym mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze

Zadania Koordynatora Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

- Opracowanie, monitorowanie i modyfikacja Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego
- Koordynowanie i ewaluacja działań Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego
- Propagowanie wśród nauczycieli idei rozwijania wiedzy z zakresu doradztwa zawodowego
- Aktywne uczestniczenie w szkoleniach dotyczących doradztwa zawodowego
- Bieżące informowanie nauczycieli, uczniów i rodziców o aktualnych działaniach szkoły i

środowiska lokalnego w zakresie doradztwa zawodowego

- Aktywna współpraca z wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem, nauczycielem bibliotekarzem, wychowawcami świetlicy oraz wszystkimi podmiotami wspierającym uczniów uzdolnionych
- Zbieranie informacji od nauczycieli, wychowawców, pedagoga

Zadania wychowawców

- Określanie mocnych stron uczniów, predyspozycji, uzdolnień i zainteresowań
- Ekspozowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniami związków realizowanych treści
- nauczania z treściami dotyczącymi preorientacji, orientacji i doradztwa zawodowego
- - Realizowanie tematów związanych z preorientacją, orientacją i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych
- - Współpraca z rodzicami uczniów w zakresie planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej
- Wskazywanie uczniom specjalistów mogącym wesprzeć w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej
- - Współpraca z innymi podmiotami Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w zakresie realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego
- Przekazywanie wiedzy o zrealizowanych działaniach z zakresu doradztwa zawodowego
- koordynatorowi WSDZ
- - wnioskowanie przyznawania stypendiów i nagród dla uczniów uzdolnionych

Zadania nauczycieli przedmiotowych i kół zainteresowań

- Określanie mocnych stron, uzdolnień, predyspozycji i zainteresowań uczniów,
- Ekspozowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniami związków realizowanych treści
- nauczania z treściami dotyczącymi preorientacji, orientacji i doradztwa zawodowego
- Współpraca z wychowawcami w zakresie realizacji zajęć z orientacji i doradztwa zawodowego
- Motywowanie uczniów do udziału w olimpiadach, konkursach zawodoznawczych
- Przygotowanie uczniów do konkursów zawodoznawczych
- Organizacja kącików zawodoznawczych w sali edukacyjnej
- Współpraca z innymi podmiotami Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego
- Przekazywanie wiedzy o zrealizowanych działaniach z zakresu doradztwa zawodowego koordynatorowi WSDZ
- Podnoszenie swoich kwalifikacji w zakresie realizacji zadań z orientacją i doradztwem zawodowym
- Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach związanych z doradztwem zawodowym
- Podnoszenie swoich kwalifikacji w zakresie realizacji zadań z orientacją i doradztwem

Zadania nauczyciela bibliotekarza

- Gromadzenie literatury i materiałów dotyczących preorientacji, orientacji i doradztwa zawodowego

oraz informowanie o nowych zbiorach nauczycieli, uczniów i rodziców

- Współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi podmiotami WSDZ w zakresie realizacji działań z doradztwa zawodowego
- Włączanie się do organizacji przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzeń dotyczących doradztwa zawodowego
- Udzielanie informacji źródłowych

Zadania wychowawców świetlicy

- Uwzględnianie w planie pracy świetlicy potrzeb związanych z doradztwem zawodowym
- Włączanie w realizowane zajęcia treści związanych z doradztwem zawodowym
- Zachęcanie uczniów do udziału w zajęciach świetlicowych rozwijających zainteresowania uczniów
- Pobudzanie kreatywnego myślenia poprzez zajęcia plastyczne
- Pomoc dzieciom w przygotowaniu prac do konkursów między-świetlicowych z zakresu doradztwa zawodowego
- Organizacja kącików zawodoznawczych
- Współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi podmiotami WSDZ w zakresie realizacji działań z doradztwa zawodowego

Zadania pedagoga szkolnego i specjalistów

- Aktywna współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, nauczycielami oraz podmiotami Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego
- Określanie mocnych stron uczniów, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień
- Włączanie się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjno - zawodowych
- Wskazywanie uczniom specjalistów udzielających wsparcia w wyborze ścieżki kształcenia

V. Grupy przedszkolne

1. Treść rozporządzenia

§ 2. 1. Publiczne przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne formy wychowania przedszkolnego, publiczne szkoły, z wyjątkiem artystycznych, oraz publiczne placówki, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, realizują doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

§3, pkt 1) w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;

pkt 7) w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy

środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy

§ 7. I. Doradztwo zawodowe na zajęciach, o których mowa w § 3 pkt 1-3, realizują nauczyciele prowadzący te zajęcia.

2. Cele główne

- .- rozwijanie wiedzy dotyczącej zawodów i ich znaczeniu, redukcja stereotypów dotyczących aktywności zawodowej
- wdrażanie do szacunku wobec pracy własnej i innych
- rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i talentów

3. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego

1. POZNANIE SIEBIE

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Działania z zakresu preorientacji zawodowej uczniów oddziału przedszkolnego klasy O są zgodne i spójne z treściami i celami programu realizowanego na tym etapie edukacji.

Ponadto zrealizowane zostaną:

- wybrane zajęcia na podstawie publikacji pt. „Przykładowy program preorientacji zawodowej dla przedszkola z proponowanymi scenariuszami” M. Bujakowski, I.

Chmiel, J. Hytkowska-Fafara, K.

Łabędzka- Stanecka, K Sarad-Deć, D. Sowiari. ORE, Warszawa 2017

(<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

- Urządzamy kąciki zainteresowań
- Pokaz naszych zainteresowań
- Jak jest w szkole?
- spotkania z przedstawicielami zawodów
- wycieczki zawodoznawcze

Literatura pomocna w realizacji zajęć:

- Bujakowski M., Chmiel I., Hytkowska-Fafara J., Łabędzka-Stanecka K., Sarad-Deć K., Sowiari D., Przykładowy program preorientacji zawodowej dla przedszkola z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017
- Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1,2,3, Wydawnictwo Blżej Przedszkola, Kraków 2016
- Grzeszkiewicz B. (red.), Preorientacja zawodowa dzieci w wieku przedszkolnym, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2004.
- Maćkowiak A., Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016
- Maćkowiak A., Zgadnij kto to, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011
- Strzezińska-Więckowiak D., Kim zostanę? Wierszyki o zawodach, SBM, Warszawa 2014.

Filmy

- <http://www.abc.tvp.pl/19256593/kulisy-czyli-blekitek-poznajemy-zawody>

VI. Klasy I-III

1. Treść rozporządzenia

§2, pkt.3. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

§3, pkt. 2 w klasach I-VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;

pkt 6 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt 7 w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy

środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy

§ 7. I. Doradztwo zawodowe na zajęciach, o których mowa w § 3 pkt 1-3, realizują nauczyciele prowadzący te zajęcia.

2. Cele główne

- rozwijanie wiedzy dotyczącej zawodów w i ich znaczenia
- redukcja stereotypów dotyczących aktywności zawodowej
- wdrażanie do szacunku wobec pracy własnej i innych rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i talentów
- rozwijanie kompetencji związanych z pracą w zespole i organizacją aktywności własnej

3. Treści programowe z zakresu doradztwa dla klas I-III szkół podstawowych

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i

zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Zajęcia związane z orientacją zawodową w klasach I-III prowadzone są w ramach procesu realizacji podstawy programowej i są w nią wkomponowane

Dodatkowo w ramach orientacji zawodowej:

- zostaną przeprowadzone wybrane zajęcia na podstawie publikacji pt. Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

- Brawo ja! - prezentacja własnych talentów
- Zawód moich rodziców
- Po co się uczyć?
- zostaną zrealizowane spotkania z przedstawicielami zawodów
- zostaną zrealizowane wycieczki zawodoznawcze

Literatura pomocna przy realizacji doradztwa zawodowego:

- Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych;
http://static.scholaris.pl/mainfile/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf
- Czaplą B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017
- Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEziU, Warszawa 2014;
<http://euroguidance.pl/ksiazki/>
- Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1,2,3, Wydawnictwo Blżej Przedszkola, Kraków 2016
- Maćkowiak A., Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016
- Maćkowiak A., Zgadnij kto to, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011
- Strzemińska-Więckowiak D., Kim zostanę? Wierszyki o zawodach, SBM, Warszawa 2014.

VII. Klasy IV-VI

1. Treść rozporządzenia

§2, pkt.3. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

§3, pkt. 2 w klasach I-VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;
pkt. 6 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt 7 w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach

prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy

§ 7. I. Doradztwo zawodowe na zajęciach, o których mowa w § 3 pkt 1-3, realizują nauczyciele prowadzący te zajęcia.

2. Cele główne

- wdrażanie uczniów do samopoznania oraz kształtowanie wiedzy na temat własnych zasobów i ograniczeń
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i analizowania własnych zasobów oraz ograniczeń pod kontem planów i aspiracji zawodowych
- zachęcanie uczniów do poznania różnych grup zawodowych
- rozwijanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej uwzględniającej edukację całościową
- rozwijanie kompetencji miękkich związanych z planowaniem, pracą zespołową, zarządzaniem zadaniami w czasie oraz ustalaniem priorytetów

3. Treści programowe z zakresu doradztwa dla klas IV-VI szkół podstawowych

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i

zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Zajęcia związane z orientacją zawodową w klasach IV-VI wkomponowane są w bieżącą realizację podstawy programowej.

Dodatkowo w ramach orientacji zawodowej:

- zostaną przeprowadzone zajęcia z wychowawcą na podstawie publikacji pt. Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)
- Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych
- Wybieram ten zawód, bo....
- Kiedy zaczynamy się uczyć a kiedy kończymy?
- Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój idealny styl uczenia się
- U drogowskazy zawodowych umiejętności – od przeszłości do przyszłości
- Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe
- zostaną zrealizowane spotkania z przedstawicielami zawodów
- zostaną zrealizowane wycieczki zawodoznawcze

Literatura pomocna w realizacji zajęć z orientacji zawodowej

- Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; (http://static.scholaris.pl/mainfile/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf)
- Brzezińska-Lauk J., Kruk-Krymula E., Nikorowska K., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)
- Wybieram zawód – pakiet edukacyjny dla klas 4-6 szkoły podstawowej (<http://www.scholaris.pl/zasob/103923>)
- Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEziU, Warszawa 2014; (<http://euroguidance.pl/ksiazki/>)
- Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno- dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEziU, Warszawa 2006
- Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEziU, Warszawa 2004

VIII. Klasa VII

1. Treść rozporządzenia

§2, pkt 4 Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

§3 Doradztwo zawodowe jest realizowane

pkt 3 w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, a w przypadku

szkół prowadzących kształcenie zawodowe również na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;

pkt 4 w klasach VII i VIII szkół podstawowych, w branżowych szkołach I stopnia, liceach ogólnokształcących i technicach, z wyjątkiem szkół dla dorosłych, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;

pkt 5 w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;

pkt 6 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt 7 w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy.

2. Cele szczegółowe:

- wdrażanie uczniów do samopoznania oraz kształtowanie wiedzy na temat własnych zasobów i ograniczeń
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i analizowania własnych zasobów oraz ograniczeń pod kątem planów i aspiracji zawodowych
- zachęcanie uczniów do poznania różnych grup zawodowych
- kształtowanie wiedzy o rynku pracy oraz umiejętności krytycznej analizy procesów w nim zachodzących
- rozwijanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej uwzględniającej edukację całościową
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania i analizowania informacji dotyczących zawodów oraz rynku pracy
- rozwijanie świadomości dotyczącej znaczenia pracy w życiu człowieka
- kształtowanie wiedzy dotyczącej pełnienia ról na rynku pracy – pracownika, współpracownika, pracodawcy
- rozwijanie kompetencji miękkich związanych z planowaniem, pracą zespołową, zarządzaniem zadaniami w czasie oraz ustalaniem priorytetów
- rozwijanie umiejętności identyfikacji osób i instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz świadomości w jakich sytuacjach zwrócić się o poradę i wsparcie

3. Treści programowe z zakresu doradztwa dla klas VII-VIII szkół Podstawowych

I. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów

edukacyjnozawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji formalnej i nieformalnej;

3.3 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO- ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

Zajęcia z doradztwa zawodowego w klasie VII będą realizowane poprzez:

– Obowiązkowe zajęcia z doradcą zawodowym o tematyce:

Klasa VII

- Co to jest doradztwo zawodowe, kariera, ścieżka edukacyjna i zawodowa?
- Poznanie siebie warunkiem sukcesu
- Wartości w moim życiu
- Temperament – czym jest i jakie ma znaczenie?
- Jakie są moje aspiracje?
- Autoprezentacja – jak zareklamuję siebie?
- Moje zasoby i preferencje a współczesny rynek pracy

- Praca jako wartość w życiu człowieka
- System edukacji w Polsce
- Czy uczymy się tylko w szkole?
- Uczenie się przez całe życie i otwartość na zmiany
- Radzenie sobie w sytuacjach trudnych
- Kto może mi pomóc we właściwym wyborze szkoły i zawodu?

– Zajęcia z wychowawcą wg publikacji: „Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami”,

A. Dziurowska ORE Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>) klasa VII

- Moje umiejętności – moje sukcesy - s. 35
- W jakich zawodach wykorzystam wiedzę z ...? - s.109

klasa VIII

- Ja w oczach innych Część I. - s. 51
- W roli głównej – wywiad z przedstawicielem zawodu - s.139

– Udział w targach kariery, Zawodowy Strzał w 10!

– Indywidualne doradztwo zawodowo edukacyjnej

– Spotkania z przedstawicielami zawodów

– Wycieczki zawodoznawcze

Literatura dla uczniów:

• Cottrell S., Podręcznik umiejętności studiowania, Zys i S-ka Wydawnictwo, Poznań 2007

• Covey S., 7 nawyków skutecznego nastolatka, Rebis, Poznań 2011

• Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEziU, Warszawa 2017

• Zawadka M., Chcę być kimś. Cz. 1,2,3, Wydawnictwo Mind&dream 2016

Literatura pomocna w realizacji zajęć z doradztwa zawodowego:

• Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych;

http://static.scholaris.pl/mainfile/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

• Chirkowska-Smolak T., Hauziński A., Łaciak M., Drogi kariery. Jak wspomagać rozwój zawodowy dzieci i młodzieży, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2011

• Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEziU, Warszawa 2014;

<http://euroguidance.pl/ksiazki/>

• Dziurkowska A. i in., Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

• Gardner H., Inteligencje wielorakie, MT Biznes, Warszawa 2009

• Gladwell M., Poza schematem. Sekrety ludzi sukcesu, Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2008

• Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno- dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEziU, Warszawa 2006

- Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEziU, Warszawa 2017
- Gut R., Piegowska M., Wójcik B., Zarządzanie sobą. Książka o działaniu, myśleniu i odczuwaniu, Difin, Warszawa 2008
- Rosalska M., Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego, KOWEziU, Warszawa 2012

IX. Harmonogram działań związanych z realizacją doradztwa zawodowego

Lp	Tematyka działań	Podmioty/oddziały których dotyczą działania	Metody i formy realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z założeniami Wewnętrzznego Systemu Doradztwa zawodowego	Rada Pedagogiczna	Przedstawienie założeń i celów WSDZ	Wrzesień	Dyrektor szkoły Doradca zawodowy
	Uświadomienie dzieciom ich potencjału, umiejętności i talentów	Klasy I–VIII, Grupy przedszkolne	Organizowanie zajęć aktywizujących mających na celu wydobycie potencjału twórczego, kreatywności, uzdolnień i talentów	I semestr	Wszyscy nauczyciele
	Organizacja zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań zgodnych z potrzebami uczniów	Klasy I-III	Realizacja poszczególnych zajęć	Wrzesień	Nauczyciele przedmiotowi i kół zainteresowań, wychowawcy świetlicy
	Motywowanie uczniów do rozwijania swoich uzdolnień	Klasy I-III	Zachęcanie, pochwała podczas bieżących zajęć	I,II I semestr	Wszyscy nauczyciele
	Spotkania z przedstawicielami zawodów	Klasy I-VIII, Grupy przedszkolne	Prezentacja zawodu przez przedstawiciela zawodu	Cały rok	Wszyscy nauczyciele Doradca zawodowy
	Wycieczki zawodoznawcze	Klasy 1-VIII Grupy przedszkolne	Poznanie ciekawych miejsc pracy oraz poznanie specyfiki zawodu w odwiedzonym miejscu pracy	Cały rok	Wychowawcy klas, nauczyciele
	Aktualizacja gazetki klasowej oraz strony internetowej dotyczącej doradztwa zawodowego	Uczniowie klas I-VIII, rodzice Uczniów, Grupy przedszkolne	Gazetka ścienna i Umieszczanie informacji na Stronie internetowej szkoły	Cały rok	nauczyciele

Angażowanie uczniów do udziału w wolontariacie i samorządzie szkolnym	Uczniowie klas VI-VIII	Zachęcanie i promowanie wolontariatu	Cały rok szkolny	Wychowawcy Pedagog Opiekun wolontariatu
Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w realizacji WSDZ	Klasy I-VIII, Grupy przedszkolne	Zasięganie porady opinii oraz korzystanie z pomocy w realizacji WSDZ	Cały rok szkolny	Wszystkie podmioty WSDZ
Wyposażenie biblioteki szkolnej w literaturę dla uczniów i nauczycieli z zakresu doradztwa zawodowego	Klasy I-III, wszystkie podmioty WSDZ	Bieżące uzupełnianie księgozbioru	Cały rok szkolny	Bibliotekarz
Organizacja zajęć doradztwa zawodowego	Klasa VII	Realizacja zajęć warsztatowych z wykorzystaniem metod aktywizujących	II semestr	Doradca zawodowy
Organizacja spotkań i warsztatów dla rodziców „Jak pomóc dziecku podjąć adekwatną decyzję edukacyjną i zawodową”	Rodzice uczniów klasy VII	Spotkanie informacyjne	II semestr	Pedagog Doradca zawodowy
Zawodowy strzał w 10!	Klasy VII	Poznanie zawodów	I, II semestr	Doradca zawodowy
Ewaluacja końcowa	Uczniowie klasy VII Wychowawcy klas	sondaż	Koniec II semestru	Doradca zawodowy

IX Ewaluacja

Wdrożony Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego będzie systematycznie monitorowany i modyfikowany, aby pomógł w najefektywniejszym osiągnięciu zakładanych celów. Podczas wdrażania programu wszystkie podmioty realizujące WSDZ systematycznie zbierają, rejestrują oraz wymieniają dane potrzebne do ewaluacji bieżącej i końcowej programu.